

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [redacted] נ' הראל חברה לבטוח בע"מ

בפני כב' השופט ירון בשן

תובעת

[redacted]
נגד

הראל חברה לבטוח בע"מ

נתבעת

פסק דין

1
2 זוהי תביעה לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה – 1975 (להלן: חוק פלת"ד) בגין נזק גוף
3 שנגרם לתובעת ביום 22.11.07. המחלוקת נוגעת רק להערכת הנזק.
4
5 התובעת, ילידת 18.4.53, היא אחות ראשית במחלקה פסיכיאטרית בבית החולים שיבא. בית
6 המשפט מינה שני מומחים שיעריכו את נכותה. ד"ר אלי אשכנזי קבע כי לא נותרה לתובעת נכות
7 נוירולוגית צמיתה, אך היתה לה נכות זמנית בשיעור 100% למשך 3 חודשים ונכות זמנית בשיעור
8 50% למשך 3 חודשים נוספים. ד"ר שגית משגב קבעה לתובעת נכות פסיכיאטרית בשיעור 20%.
9
10 בפרק ממצאי הבדיקה פירטה ד"ר משגב כי "האמינות נראית גבוהה- למרות עיסוקה במקצוע
11 הפסיכיאטריה, ממעטת להשתמש במינוחים מקצועיים, נראה כי מנסה להצניע את מצוקתה
12 ומספר פעמים בודקת כי הבנתי נכון, דווקא במגמה להקטין עוצמת הסימפטומים". בפרק הסיכום
13 כתבה כי "גב' [redacted] בת 57, גרושה ואם לארבעה ילדים. בת להורים אקדמאיים, תלמידה
14 מצטיינת בתיכון ובוגרת בי"ס לאחיות. עלתה ארצה מטג'יקיסטאן וחצי שנה אח"כ עבדה בתה"ש
15 כאחות מעשית, רכשה את השפה וארבע שנים לאחר עלייתה עברה בחינות פסיכומטריות
16 והתקבלה לאוניברסיטת ת"א ללימודי תואר לאחות מוסמכת... במקביל, גידלה ארבעה ילדים, תוך
17 התמודדות עם חיי נישואין קשים, בעל אלים ולבסוף גירושין... מאז פגיעתה בתאונת הדרכים
18 בתאריך ה- 22.11.2007 ובעטייה סובלת מתחלואה נפשית משולבת הכוללת הפרעה בתר חבלתית
19 כרונית, הפרעה דיכאונית מאג'ורית והפרעת פאניקה ללא אגרופוביה. בשל יכולות ההסתגלות
20 הטובות והכישורים הקוגניטיביים הגבוהים, הצליחה למרות מצוקתה הנפשית, להמשיך ולתפקד
21 תוך הסתרת התחלואה מהסביבה, מפחד לאבד את מקום עבודתה ואת יכולתה להתפרנס".
22
23 חוות הדעת מסתיימת במשפט "להערכת, למרות מאמציה... יש פגיעה בולטת בתפקודה בכל
24 מישורי החיים". בתשובה לשאלות ענתה המומחית שנכותה של התובעת הינה זמנית שכן, טיפול
25 נכון יכול לעזור לה, אך אם התובעת לא טופלה, נכותה יציבה ועומדת על 20%.
26
27 הנתבעת ניסתה להתמודד עם הבסיס העובדתי לחוות-הדעת, כשטענה שלא הוכחו העדרויות
28 התובעת משנת 2010. היא טועה, שכן הן אלה הוכחו במסמכים (שבעצמם נערכו מאוחר יותר)

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [REDACTED] 'הראל חברה לבטוח בע"מ

1 וגם בעדות התובעת, שלה אני מאמין. מכל מקום, המומחית לא נחקרה ואין לדעת איזו משמעות
2 הייתה מייחסת לפרט בודד כזה או אחר בתשתית העובדתית הנרחבת למדי לחוות-דעתה.
3
4 אין חולק על כי התובעת לא קיבלה כל טיפול בתחום בריאות הנפש. הנתבעת טוענת שהיא לא עמדה
5 בחובת הקטנת הנזק. התובעת פנתה לקבלת טיפול במסגרת הציבורית אך הסתפקה בתשובה לפיה
6 לא ניתן לטפל בה במרכז רפואי שלא נמצא בקרבת מקום מגוריה. הנתבעת מלינה על כי התובעת
7 קיבלה תשובה זו בבחינת "כזה ראה וקדש" ולא ניסתה לשנות מרוע הגזירה. הנתבעת טוענת
8 שהתובעת הסתפקה רק ביעוץ מסדרון שנערך לענין זה עם רופאים במחלקתה אולם תיק המוצגים
9 שהוגש מטעם התובעת מכיל מסמך מיום 22.11.10, חתום בידי ד"ר ב. פסטרנק גונן, מומחית
10 לפסיכיאטריה. על פי האמור במכתב, התובעת לא תוכל לקבל טיפול מאת אחד המטפלים עמם היא
11 במגע על בסיס יום-יומי וכי יש להפנותה לגורם אחר המומחה בטיפול PE (חשיפה הדרגתית)
12 והתובעת פשוט לא הצליחה להשיג את הטיפול הנחוץ לה במסגרת הרפואה הציבורית. הנה כי כן,
13 קשה מאוד לומר שהתובעת הייתה פאסיבית ביחס לאפשרויות הטיפול בה.
14
15 הסיטואציה שבפניה עמדה התובעת יוצאת דופן. כפי שהתברר לא אחת בבתי-המשפט, לא פשוט
16 להשיג בישראל טיפול פסיכיאטרי במסגרת הרפואה הציבורית. מסתבר שהקושי גדול עוד יותר
17 כאשר מי שאמור לקבל את הטיפול הוא בעצמו איש צוות רפואי העובד במחלקה פסיכיאטרית
18 בבית חולים גדול באזור מגוריו. במהלך הרגיל של הדברים היה על התובעת לקבל את הטיפול בבית-
19 החולים שבו היא עובדת. ברור שהדבר אינו אפשרי והיא לא מצאה חלופה כלשהי. הנתבעת ניסתה
20 לטעון שהיה על התובעת להתאמץ יותר, וגם להביא את חוות דעתה של ד"ר משגב לידיעת הגורמים
21 המטפלים על מנת שיפעלו למציאת מקום חלופי במסגרת הרפואה הציבורית. לטענה זו אין כל
22 בסיס. חו"ד ד"ר משגב אינה מסמך טיפולי והיא אינה אמצעי לקבל טיפול. היא חו"ד שנערכה
23 לשם המשפט. לא ברור למי יכולה היתה התובעת להציגו ובמה היה הדבר מועיל.
24
25 ביום 26.3.12 הודיעה התובעת שאין ידה משגת לקבל טיפול רפואי פרטי וכי תשמח לקבלו אם
26 הנתבעת תהיה מוכנה לממנו. הנתבעת השיבה שאינה חייבת לממן טיפול רפואי פרטי שעה שהוא
27 ניתן במסגרת "סל הבריאות". אף שהנתבעת ידעה שהתובעת אינה מצליחה לממש את הזכות לקבל
28 טיפול רפואי היא בחרה לעצום עיניה מפני המציאות ו"להתחפר" בקיומה העיוני של זכות שאינה
29 ניתנת למימוש. בסעיף 5 לסיכומי הנתבעת היא פשוט התעלמה מהודעת התובעת: **"התובעת**
30 **מסיבותיה היא בחרה שלא לפנות לכל טיפול שהוא ואין לנו אלא להניח כי עשתה כן מתוך ניסיון**
31 **להאדיר את נזקיה בתובענה זו.**" כאשר התובעת פשוט אינה יכולה להשיג את הטיפול הנחוץ להקלת
32 סבלה ולהקטנת נזקה, טענת הנתבעת נשמעת צינית. הנתבעת נמנעה מלממן לתובעת טיפול רפואי
33 נחוץ אך בלתי נגיש. שיקולי חסכון לטווח קצר גברו אצלה, והיא מנעה מהתובעת אמצעים להקטין
34 את נזקה. זה היה שיקול רע בכל מובן – שיקול קר ונטול חמלה שרק הגדיל את סבלה של התובעת
35 ואת נזקה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [redacted] נ' הראל חברה לבטוח בע"מ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34

הנוזק

כאב וסבל

התובעת לא אושפזה אך נגרמה לה נכות בשיעור 20%. בהתאם לכללי החישוב לפי חוק פלת"ד התובעת זכאית לפיצוי בסך 26,651 ₪.

הפסדי הכנסה בעבר

התובעת טוענת שבעקבות התאונה נעדרה מעבודתה עד סוף חודש ינואר 2008. בתקופה זו שולם שכרה על חשבון ימי מחלה וימי חופשה. התובעת שבה לעבוד אך נאלצה לטענתה לצמצם את היקף עבודתה והחל מחודש יולי 2008 עבדה בחצי משרה למשך 3 חודשים באישור רופא תעסוקתי. התובעת טוענת כי נגרמו לה הפסדים של ימי מחלה וימי חופשה שאת שווי העריכה ב- 50,000 ₪. לאחר תקופה זו התובעת אמנם שבה לעבודתה אך תפקודה מאז היה לקוי כעולה ממכתבי הנזיפה שקיבלה. התובעת סובלת מבעיות קשות בכושר הריכוז והזכרון ולא עומדת במכסת שעות העבודה השגרתיות. החל משנת 2009 הפסיקה התובעת לעסוק בהדרכת סטודנטים. מתום תקופת האי כושר ועד ליום עריכת הסיכומים מעריכה התובעת שהפסידה עוד כ- 30,000 ₪.

הנתבעת טוענת שבפועל לא נגרם לתובעת הפסד כספי עקב פציעתה. בתקופות שבהם שהתה בימי חופשת מחלה קיבלה את שכרה במלואו, ולאחר ששבה לעבודה היו העדרויותיה מעטות יחסית. לא הוכח ערכם של אותם ימי מחלה או חופשה. הנתבעת סבורה שבפועל גם שכרה של התובעת לא ירד אחרי התאונה, אלא אף עלה. הנתבעת אינה מגלה אמון כלפי מכתבי הנזיפה שקיבלה התובעת מהממונים עליה. היא רואה בהם מסמכים "מוזמנים" לצורך המשפט, שתוכנם אינו עולה בקנה אחד עם בחירתה של התובעת לעובדת מצטיינת בשנת 2010 – 2011.

לתובעת נגרמה נכות נפשית משמעותית. הרושם שהותירה עדותה התאים להערכה זו. הבעת פניה של התובעת, הצורה שבה השיבה לשאלות (הן מבחינת הגיבונים החיצוניים והן מבחינת התוכן) ואופן פיסות מידע שכלל אינן במחלוקת, מדגימים שינוי משמעותי שחל בחיי התובעת אחרי התאונה. התובעת עלתה לארץ, רכשה השכלה ונקלטה במקצוע ובעבודה במהירות יחסית גבוהה, תוך הפגנה של מרץ ודינמיות. היא התקדמה יפה ויחסית מהר, גילתה יוזמה וחריצות הגיעה להישגים. אחרי התאונה נראה כאילו דבר מה בחייה השתבש מאוד, המרץ והאנרגיות נפגמו. שינוי זה תואם להערכתה של הפסיכיאטרית את מה שקרה לתובעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [REDACTED] 'הראל חברה לבטוח בע"מ

1 התובעת העידה על הקושי שלה לעמוד בשגרת העבודה של מחלקה פסיכיאטרית בבית-חולים. היא
2 סיפרה שלעתים אינה יכולה עוד לעבוד והיא יוצאת מהעבודה לפני המועד. כאן השיבה מספר
3 תשובות שהנתבעת ראתה בהן סתירה: מצד אחד סיפרה שכל עוד יכלה לקזז את ההעדרויות בימי
4 חופשה ומחלה הבליגו הממונים עליה. מצד שני, אישרה שחוסר הסובלנות להתנהגותה לא נבע
5 מהעדר "כיסוי" פורמאלי לאותן העדרויות, אלא מפני שהעדרותה של אחות אחראית הפריעה
6 לעבודת המחלקה. הנתבעת רואה בכך "סתירה", למעשה מדובר בשתי פנים של אותו דבר: במקום
7 עבודה מסודר המעסיק מכבד את זכותו של עובד לנצל זכויות סוציאליות, אך הוא מודע להפרעה
8 שיש בכך לשגרת העבודה. גם הניגוד בין "הצטיינות" התובעת למכתבי הנזיפה לא הוברר כראוי. כלל
9 לא ברור בשל מה צוינה התובעת לשבח ומכאן ועד המסקנה שמכתבים המציינים ליקויים בעבודתה
10 הם "מוזמנים" (ובמשתמע כוזבים – דהיינו, ייחוס מרמה למי שכלל לא העיד) ארוכה הדרך. כפי
11 שיפורט בהמשך, מצאתי שהמסמכים אמינים ומשמעותם קשה.

12
13 שוכנעתי ש"משהו" השתבש בחיי התובעת אחרי התאונה, אך קשה לכמת אותו מתוך התיעד.
14 בפועל לא ירד שכרה של התובעת, במידה מסויימת אף עלה. נראה שהעליה היא פשוט ביטוי
15 ל"זחילת השכר" של עובדת בכירה יחסית בשירות הציבורי, תולדה של הסכמים קיבוציים ושינויי
16 העתים ולא של קידום. שוכנעתי שתפקודה המקצועי של התובעת אכן נפגע. לכל הפחות ברור
17 שהפסיקה להדריך סטודנטים ונראה שזמינותה לשעות נוספות נפגעה. בהעדר נתונים מדויקים אני
18 מעריך את הפסדיה בעבר בגין אלה ב – 20,000 ₪.

19
20 מיד אחרי התאונה שהתה התובעת בחופשות מחלה 71 ימים. במרוצת השנים אח"כ שהתה עוד
21 בעשרות ימי מחלה וחופשה, בוודאי שלא כולם עקב התאונה. ניצול של ימי מחלה וחופשה ראוי
22 לפיצוי – אם מפני שנשללה היכולת לפדותם בסיום ההעסקה (ענין הנובע מהסכמי עבודה – שלא
23 הוכח כאן) ואם מפני שבניצולם איבדה התובעת זכות סוציאלית שהיתה עומדת לה לניצול עפ"י
24 הצורך בעתיד. בשים לב לרמות השכר של התובעת ולמספר ימי המחלה, מוערך נזקה בגין ניצול ימי
25 חופשה ומחלה, גלובאלית, בסך 30,000 ₪.

הפסד כושר השתכרות לעתיד (לרבות זכויות פנסיה)

26
27
28
29 התובעת טוענת שקידומה נעצר לאחר התאונה ושתפקודה התדרדר עד כדי סכנת פיטורין של ממש.
30 לאור חששה של התובעת כי תפוטרו ולא תוכל להתפרנס עוד, החליטה לפתוח קליניקה למתן
31 טיפולים פרטיים בנפגעי חרדה. הנתבעת מייחסת לפחות חלק מימי ההיעדרות של התובעת
32 להחלטתה לפתוח קליניקה שכן, שעות העבודה בקליניקה דורשות יציאה מוקדמת מהעבודה בבית
33 החולים. לטענת התובעת, למרות שהיא משלמת דמי שכירות עבור הקליניקה, בפועל אין לה
34 מטופלים. היא ממשיכה לפרסם את הקליניקה רק באמצעי פרסום שאינם כרוכים בתשלום.
35 הקליניקה קרובה מאוד לבית החולים ואין צריכה להקדים לצאת מבית החולים כדי להגיע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [REDACTED] 'הראל חברה לבטוח בע"מ

1 אליה בזמן. התובעת מבקשת פיצוי על בסיס נכות תפקודית של 30% ושכר של 25,000 ₪ ובסה"כ
2 כמעט 430,000 ₪. עוד היא טוענת להפסדי זכויות פנסיה לעתיד בסך 100,000 ₪. הנתבעת טוענת
3 שלמעשה לא נגרע משכרה של התובעת ולכן גם אין לפצותה בשל הפסדי שכר עתידיים ובכלל זה גם
4 לא הפסדי פנסיה. עוד היא טוענת שמכיוון שהתובעת כלל לא ביקשה פיצוי בגין הפסדי פנסיה בכתב
5 התביעה, אין היא זכאית לסעד זה.

6
7 כפי שצויין קודם, אכן אין אינדיקציה לירידה בפועל בשכרה של התובעת. עם זאת, שוכנעתי
8 שתפקודה של התובעת ירד. לא ברור אם בעבר גילו הממונים על התובעת סובלנות כלפי חיסוריה
9 מפני שנעשו בקיזוז מול שעות נוספות, או מול ימי חופשה ומחלה, אך ברור שלפני כשנה פקעה
10 סבלנותם. בשלושה מכתבים מיולי וספטמבר 2012 ננופה התובעת על כך שהיא יוצאת מהעבודה
11 לפני הזמן ואינה עומדת בהיקף משרתה. באחד מהם הוצע לה במפורש להקטין את היקף משרתה.
12 ביום 6.12.12 נשלח אל התובעת מכתב רשמי של הנהלת בית-החולים. תוכנו מדבר בעד עצמו:
13 **"בתכנית העבודה השנה קיבלת ציון 55. ציון זה הוא כשלון שמשמעו ניהול שלא על פי הסטנדרט
14 הנדרש... ציון זה יבוא לידי ביטוי בערכה המקצועית הבאה. את חייבת לשפר ביצועיך".**

15
16 הנתבעת סבורה שאלה "מסמכים" מוזמנים", אבל היא טועה, מדובר במסמכים רשמיים של מעביד
17 המכשיר את הקרקע לפיטורי עובדת שאינה מבצעת כראוי את עבודתה. המסמך האחרון, שתוכנו
18 מאיים מאוד, נושא סימוכין ונשלח עם עותקים. הוא נכתב ע"י הממונה המקצועית על התובעת
19 ועניינו בתפקודה עפ"י תכנית העבודה השנתית. נראה שהחשש של התובעת מפני פיטורין (או הוצאה
20 לפנסיה מוקדמת) מבוסס למדי. נראה שלפחות הממונה על התובעת חושבת בדיוק כמו ד"ר משגב
21 ש"יש פגיעה בולטת בתפקודה של התובעת בכל תחומי החיים". אם הצליחה התובעת במשך
22 שנים אחדות מאז התאונה לשמור על מראית עין של תפקוד תקין לכאורה, נראה שכוחה להמשיך
23 לעשות כן כושל והולך. מכאן שיש סכנה אמיתית שתאבד את מקום עבודתה.

24
25 לתובעת שכר חודשי הקרוב לשילוש השכר הממוצע במשק. היא בת 60 ונכותה מכבידה על תפקודה.
26 אם תאבד את עבודתה, לא סביר שתמצא עבודה חלופית בשכר כה טוב. צפוי לה הפסד העולה
27 בהרבה על אובדן של 20% משכרה הנוכחי. בהפחתת רכיב המס, שכר התובעת לשם חישובי חוק
28 פלתי"ד הוא 18,863 ₪. לפי חישוב קונבנציונאלי (דהיינו מכפלת 20% מהשכר במקדם היוון עד גיל
29 67) נזקה הוא 285,545 ₪. כל עוד היא עובדת, זהו הפסד עיוני. אם תאבד את עבודתה, כפי שנראה
30 כעת סביר (במידה רבה בשל עמידת הנתבעת על זכותה שלא לסייע לה לקבל טיפול נפשי פרטי,
31 כשעוד היתה בו תועלת) היא תאבד הרבה יותר. לאור זאת נפסק לתובעת פיצוי בסכום זה בגין
32 הפגיעה בכושר השתכרותה לעתיד (לרבות זכויות סוציאליות).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [REDACTED] נ' הראל חברה לבטוח בע"מ

עזרת הזולת הוצאות רפואיות ונסיעות לעבר ולעתיד

1 התובעת העידה כי נזקקה לעוזרת בית במשך 3 החודשים הסמוכים לתאונה ושילמה לה 3,000 ₪
2 לחודש. התובעת גם קיבלה עזרה בעין מילדיה אולם היקפה היה מוגבל שכן הם לא נמצאו כל הזמן
3 בבית ובפועל הם נסמכו יותר על שולחנה משיכלו להושיט לה עזרה. לאחר מכן המשיכה התובעת
4 לשלם סכום של 200 ₪ לשבוע עבור עזרה בעבודות משק הבית. בסך הכל מבקשת התובעת שיפסקו
5 לה הוצאות בעבר בסך 80,000 ₪ והוצאות לעתיד בסך כ- 170,000 ₪ (לכל תוחלת חייה).

6
7
8
9 הנתבעת טוענת שהתובעת לא הוכיחה טענות אלה והיה עליה להעיד את העוזרת. עוד היא סבורה
10 שמצופה שילדי התובעת יסייעו לה בתקופה כזאת ולא מתקיימים התנאים המנויים בפסיקה
11 המצדיקים פסיקת פיצוי בגין עזרת קרובי משפחה. הנתבעת טוענת כי התובעת לא הוכיחה
12 הזקקות לעזרת צד ג' ושלמרות שהתובעת טענה להפסדים כבדים בגין טיפולים ונסיעות לצורך
13 קבלתם, בפועל כשנחקרה על דוכן העדים העידה התובעת שלא קיבלה כל טיפול ובטח שלא טיפול
14 חריג שאינו ניתן במסגרת סל הבריאות ושעשוי להצדיק פיצוי נפרד.

15
16 אכן, סכומי כסף שהוצאו בעבר יש להוכיח בראיות ממש והן לא הובאו. עם זאת, אני מאמין
17 לתובעת שהעסיקה עובדת זרה שאותה אינה יכולה היום לאתר ושהדבר נעשה ללא תיעוד. התובעת
18 לא הוכיחה שילדיה הושיטו לה עזרה חריגה, מה גם שהיא עצמה העידה על אי-זמינותם היחסית
19 (שבגללה נאלצה להסתייע בעזרה בשכר). סביר שבחצי השנה שבה היו לתובעת נכויות זמניות
20 בשיעור 100% ו- 50% היא נזקקה יחסית להרבה עזרה במשק הבית. גם אחר-כך סביר שנוקקה
21 (ושתזקק) לעזרה כלשהי. יש לדחות את הערכתה המקלה של הנתבעת בנוגע למשמעותה של הנכות
22 הנפשית של התובעת. כפי שפורט היטב בחווה"ד של ד"ר משגב, נכות זו גרמה לירידה כללית
23 בתפקודה של התובעת. בהנחה שלא מדובר בעזרה בהיקף גדול מאוד, נפסק לתובעת פיצוי גלובאלי
24 בשל העזרה שלה נזקקה בעבר בסך 25,000 ₪. לפי הטבלאות הסטטיסטיות, לתובעת תוחלת חיים
25 ארוכה וצפויות לה עוד 24 שנים שבהן תזדקק לעזרה מסויימת במשק הבית. גלובאלית, נפסק לה
26 בשל כך פיצוי בסך 50,000 ₪.

27
28 לסיכום: התביעה מתקבלת. הנתבעת תשלם לתובעת סך 437,196 ₪ בתוספת שכ"ט עו"ד בסך
29 67,066 ₪ האגרה והוצאות ההליך, כפי שישום אותן הרשם.

30
31 ניתן היום, ט' אב תשע"ג, 16 יולי 2013, בהעדר הצדדים.

32
33

ירון בשן, שופט

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 151346-09 [REDACTED] הראל חברה לבטוח בע"מ

1
2
3